

**Majvečji slovenski dnevnik
v Združenih državah.**
Velja za celo leto \$5.00
Za pol leta 2.00
Za New York celo leto 6.00
Za inozemstvo celo leto 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sun
and legal Holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2276 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 82. — ŠTEV. 82.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 7, 1920. — SREDA, 7. APRILA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII

MIROVNA RESOLUCIJA V ZBORNICI

V ČETRTEK SE BO VRŠILA ODLOČILNA DEBATA. — DEMOKRATI BODO NAJBRŽE PROTI SKLENITVI MIRU Z NEMČIJO. — TRI POTA SO ODPRTA. — MANJŠINSKO POROČILO ŠE NI BILO VROČENO.

Washington, D. C., 6. aprila. — Večina v odboru za zunanje zadeve je sestavila poročilo oziroma resolucijo, ki priporoča, naj se takoj sklene mir z Nemčijo. To poročilo je izročil včeraj predsednik Porter poslanski zbornici. V četrtek se bo vršila v zbornici o tej zadevi deveturna debata.

Jutri bo izročeno zbornici manjšinsko poročilo, katerega je sestavil demokratični poslanec Flood iz Virginije.

V zbornici se je včela danes kratka debata o mirovnem vprašanju, toda že ta debata je jasno dokazala, da bo velika večina demokratov glasovala proti sklenitvi miru.

Demokrat Venable je rekel, da bi bilo protipostavno, če bi si kongres lastil pravico skleniti pogodbe. Republikanec Mondell je pa nasprotno skušal dokazati, da ima kongres pravico skleniti mir, če ima pravico napovedati vojno.

Večinsko poročilo vsebuje tri načine, kako je mogoče končati vojno. Prvič potom pogodbe, drugič potom popolnega poraza oziroma podprtanjem enega bojujočih se v tretjič potom prekinjenja sovražnosti.

Poročilo pravi nadalje, da je dolžnost kongresa izjaviti, da je vojna med Nemčijo in Združenimi državami končana. Sovražnosti so na obeh straneh popolnoma vstavljenne in nihče nima niti najmanjšega vzroka misli, da bi se znova začela.

Kongres se brez dvoma poslužuje svojih ustavnih pravic, če odkritosreno priznana, da je vojna končana.

PRETEČA STAVKA PREMOGARJEV

TUDI PREMOGARJI ZAPOSLENI V PREMOGOROVIH TRDEGA PREMOGA, NAMERAVAJO ZASTAVKATI. — SPLOŠNO NEZADOVOLJSTVO Z ODLOKI KONFERENCE. — HOWAT PRED PRISILNIM RAZSODIŠČEM.

Včeraj je premogarska konferenca, ki hoče doseči sporazum glede plačilne lestvice, nadaljevala s svojim posvetovanjem. Kot znano, so na konferenci zastopani majnarji, zaposleni v rovinah trdega premoga in delodajaleci.

Clini so dobili iz raznih krajev poročila, da so premogarji izgubili zaupanje v konferenco ter da se branijo iti nazaj v rove.

Nekateri še sedaj praznujejo velikonočne praznike in pravijo, da jih bodo praznovali toliko časa, dokler ne pride konferenca do končnega zaključka.

Univski uradniki si na vse načine prizadevajo obdržati premogarje na delu, toda s svojim prizadevanjem nimajo veliko uspeha.

Predsednik premogarskih unij, Lewis, je izjavil, da bo najbrže do 15. aprila dosežen sporazum.

Governer Allen je rekel, da je postava jasna ter da se ji mora hujot pokoriti.

LENIN SE ZAVZEMA ZA VELIKE VODITELJE

Sovjetski ministrski predsednik je rekel, da je treba najti voditelje med prejšnjim vladajočim razredom.

Moskva, Rusija, 6. aprila. — Nikolaj Lenin je na zadnji seji dvete konveneje komunistične stranke obrazložil mirovne predlage, katere je dobila ruskna sovjetska vlada.

Mi se ne nahajamo niti v vojni niti v miru ter nismo niti priznani niti nepriznani — je rekel. — Letska je stavila normalne mirovne predlage in predlogi Finske glede določenja demarkacijske črte pomenjajo v bistvu utvrditev mirovnih pogajanj. — Gledje Poljske moramo biti zelo previdni, kajti opravka imamo v vlađi, ki danes ne ve, kaj bo zahtevala jutri.

V svoji razpravi glede notranjih problemov Rusije je rekel Lenin, da sta vprašanja centralizacije ali decentralizacije najbolj važna med vsemi, s katerimi se mora prideti konvenciji.

Dočim se sovjetska republika neomejeno zavzema za gotove principe kot za odpravo privatne lastnine — je rekel Lenin, — kaže vendar zgodovina, da se mora v slučaju izpремembre vlade nova vlada poslužiti administratorjev prejšnjih vladajočih razredov, ki se je zgodilo jo v času prehoda iz feudalne v buržuaziski dobi.

Mi moramo iti skozi iste iz-

kušnje — je nadaljeval ter moramo imeti zmožne ljudi, ki razumejo tehniko in administracijo. Potegniti jih moramo iz prejšnjih vladajočih razredov ter pripravljati potem proletarske delave za administrativne službe.

Stojimo pred skrajno težkim problemom, ki bo zahteval zasekupno moč naroda. Zmagovatni smo bili na frontah, a izvojevati moramo še veliko bolj važno nekravovo zmago.

Rekel je nadalje, da so poročila glede produkeje premoga tekom mesece marca zelo zadovoljiva. Vlada je poslala veliko vojaških oddelkov v premogovnike, vendar je pa treba še dosti strokovno izurjenih ljudi ter tudi veliko število tehničnih izvedencev.

DEJARNE POSILJATVE V INTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJEK.

Isvrjanje dejarske izplačilne popolnoma sancionalne in sedanje razmeram primerno tudi hitro pošli listi, na Gorilskem in tudi na Notranjskem po esemlju ki je ne edeno po italijanski armadi.

Jedino ali garantiramo s tako posiljatev, toda za kake može zamude v izplačilih ne more se povrniti nikakre obveznosti

50 lir \$ 3.00
100 lir \$ 5.70
300 lir \$16.50
500 lir \$27.50
1000 lir \$54.00

Denar nam poslati je najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

EVRDEKA FRANK SAKER.

PREDSEDNIK OGRSKIE REPUBLIKE, ADMIRAL HORTHY PREGLEDUJE SVOJE ČETE.

Slika nam kaže Miss Helen Lozanic, hčerkica člena srbskega poslaništva, ki se mudi sedaj v Združenih državah ter pobira prispevke za jugoslovanske otroke.

VZNAMENJU PROHIBICIJE

Italjanu v New Yorku je eksplodiral sod vina. — Trenzega človeka ne smejo preiskovati.

Ljudje, ki so hodili med 82. in 83. ulico v New Yorku krog devete ure zvečer so videli, kako so okna prodajalne John Calanta naenkrat skočila iz svojih okvirov ter padla na cesto. Ob istem času pa je bilo čuti močan pok.

Murphy je rekel, da sploh ni vedel, da so ga preiskali tedaj, ko je bil arretiran.

Sodnik je dal poroti naročilo, naj spožne obdolženca krivim, razen pozneje so že privreli na cesto prebivalci pet nadstropij visoke hiše, ki so gotovo domnevni teme.

Temelj poročila je bila konfrena japonskih vojaških oblasti z ruskih oblasti, ki so prišle iz Nikolska, sedemdeset milij od tukaj in ki je resnično središče vojaških naprov v iztočni Sibiriji.

Japoneci so napravili 2000 karabin, da prevedejo dve divizi iz Amur pokrajine, od koder so bili tudi izgnani vsi civilisti.

Nekateri slednjih so šli preko reke v Madžarijko, kjer jih varujejo sedaj japonske čete. Pričakovati je, da se bodo japonski vojaki vrnilji domov.

Štirinajsta divizija bo šla skozi Vladivostok, enajsta pa skozi Čangčun.

Načrt sovjetske armade v azijski Rusiji je najbrž, da se nadaljuje z iztočnim napredovanjem do Čite, kjer naj bi se gibanje ustanovilo.

Nova armada je bila organizirana in izvedena v Nikolsku v namenu, da kontrolira iztočno Sibirijo. Na tisoč Kozačkov se je že zbral tam in rekruti, ki obstajajo povečini iz kmetov ali beguncov iz prejšnjih reakcijarnih armad, prihajajo v mestu, 400 po številu ali še več.

Čeprav so mesta Vladivostok, Nikolsk in druga v iztočni Sibiriji obvladali nominalno krajevno vladu Zemstev, ki je bila ustanovljena v revoluciji januarja meseca, nastopajo vendar te vlade v soglasju z željami centralne sovjetske vlade v Moskvi ter je pričakovati, da se bodo kmalu spojile z zadnje imenovano.

Važno za potnike.

Parnik, ki bi imel odplati iz New Yorka v Trst 15. aprila, je preklican. Prvi parnik, ki odplije prihodnje dni in Trst, je "Belvedere" in sicer 1. maja; parnik "President Wilson" pa 8. maja.

To naj vpoštevajo posebno oni, kateri smo na njihovo vprašanje odgovorili, da odplije 15. aprila en parnik v Trst.

Frank Sakser.

RDEČA ARMADA

ZA IZTOK

Boljševiki pripravljajo pohod proti iztoku in guerrilu vojevanje je razčilo Japonce.

Vladivostok, Sibirija, 6. marca. Tovariš Travnikov, poveljnik trdnjave v Vladivostoku, ki vključuje vojaški okraj in okrajno Zemstvo, je po posvetovanju s tovaršem Krakovskijem, vrhovnim poveljnikom vseh vojaških sil v tem okraju, izdal proklamacijo, v kateri se glasi, da bodo ljudje, ki sirijo napačna poročila, kaznovani z zaporni kazni je devetih mesecev.

Najnowojeva poročila, da Japoneci naročili svojim rojakom civilistom, naj zapuste место ter se vrnejo domov in da se 80.000 japonskih čet, ki se nahajajo sedaj v notranjosti Sibirije, pripravijo na izpraznenje ozemlja, so povzročila finančno paniko v trgovskih krogih. Kitajski menjalci denarja so postali vznemirjeni in cena sibirskega rubla je padla na pet sto za dolar. Akeija krajevnega finančnega departmента, ki je ponudil nakup carskih rubljev, je tudi pripravil skrčenje vrednosti sibirskega rubla z opet rasti ter znaša 400 rubljev za en ameriški dolar.

Temelj poročila je bila konfrena japonskih vojaških oblasti z ruskih oblasti, ki so prišle iz Nikolska, sedemdeset milij od tukaj in ki je resnično središče vojaških naprov v iztočni Sibiriji. Japoneci so napravili 2000 karabin, da prevedejo dve divizi iz Amur pokrajine, odkoder so bili tudi izgnani vsi civilisti.

Nekateri slednjih so šli preko reke v Madžarijko, kjer jih varujejo sedaj japonske čete. Pričakovati je, da se bodo japonski vojaki vrnilji domov.

Štirinajsta divizija bo šla skozi Vladivostok, enajsta pa skozi Čangčun.

Načrt sovjetske armade v azijski Rusiji je najbrž, da se nadaljuje z iztočnim napredovanjem do Čite, kjer naj bi se gibanje ustanovilo.

Nova armada je bila organizirana in izvedena v Nikolsku v namenu, da kontrolira iztočno Sibirijo. Na tisoč Kozačkov se je že zbral tam in rekruti, ki obstajajo povečini iz kmetov ali beguncov iz prejšnjih reakcijarnih armad, prihajajo v mestu, 400 po številu ali še več.

Čeprav so mesta Vladivostok, Nikolsk in druga v iztočni Sibiriji obvladali nominalno krajevno vladu Zemstev, ki je bila ustanovljena v revoluciji januarja meseca, nastopajo vendar te vlade v soglasju z željami centralne sovjetske vlade v Moskvi ter je pričakovati, da se bodo kmalu spojile z zadnje imenovano.

Naše denarne posiljatve se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

FRANCOSKE ČETE SO ZASEDLE FRANKURT.

PRODIRANJE NEMCEV V RUHR OKRAJU.

FRANCOSKE ČETE SO PRIČELE NAPREDOVATI V NEMČIJO TER SO ZASEDLE FRANKFUT. — NEMŠKI POSLANIK JE IMEL KONČNI POGOVOR Z MILLERANDOM TER ZAMAN SKUŠAL PREPREČITI GIBANJE FRANCOZOVA.

Pariz, Francija, 6. aprila. — Francoske čete so danes zgodaj zjutraj zasedle Frankfurt kot se je izvedelo iz zanesljivega vira. Zato utemeljena je tudi domnevna, da so iste čete zasedle Darmstadt, zato zadnje poročilo še ni bilo poterljivo.

Prvo avtentično ugotovilo glede namenov maršala Focha je prišlo iz njegovega glavnega stana v Mainzu, kjer se je včeraj pozno zvečer glasilo, da se nahajajo čete že na poti v Frankfurt, katero mesto bodo zasedle danes zjutraj.

Nekako ob istem času je prišlo iz Duesseldorffa poročilo, da Nemci hitro napredujejo in da so zavzeli kraje Muehlheim, Oberhausen in Dortmund. V teh krajih je ostalo le par sto komunistov, ki so mudili vladnim četam odpor.

Pričajo, da se umikajo komunisti v smeri proti Essenu in da se pomikajo nemške čete od vseh strani proti temu mestu.

Essen je prišlo pozneje brzjavno poročilo, da so čete državne brambe zasedle mesto Forst in da jih je vsak trenutek pričakovati v Essen samem.

Dr. Goepert, predsednik nemške mirovne delegacije, se je oglašil pri Millerandu, da vprizori končno poskus ter prepreči napredovanje Francozov. Rekel mu je, da je značaj nemških operacij v Ruhr okraju čisto miroljuben in da bodo tozadne operacije ustavljene tekom enega tedna.

Skusal ga je tudi pregovoriti, naj odneha ter opusti uporabo garancijskih klavzul mirovne pog

"GLAS NARODA"

SLAVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLAVENIAN PUBLISHING COMPANY

FRANK SARKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" inhače vsek dan in vesnočno nedelj in praznikov.

Na sedež vselej na Ameriko in	Za štiri meseca	Na leta	Na New York	Na celo leta
Banade	\$1.00	\$1.00	\$1.00	\$1.00
Za leta	\$1.00	\$1.00	\$1.00	\$1.00
GLAS NARODA (Voice of the People)	\$1.00	\$1.00	\$1.00	\$1.00

Subscription yearly \$5.00
Subscription yearly \$5.00

Advertisement or agreement

Doprava brez poščina in enostavni se ne pričakujejo. Denar na se blagovne posloge po
Kesov Order. Pri spremstvu kraja naravnih poslov, da se nam tudi predstavljajo
vsi bivališči naselj, da hitreje najdemo naseljnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N.Y.
Telephone: Cortlandt 2278

Prepovedan glad.

Za slavni izrek o nesreči kraljev, da nočno slišati resnice in da si zapirajo uše, vspršo nje, je najti veliko število zgodbovinskih dokazov. Tudi Rusija je prispevala s številnimi dokazi v tem oziru. Iz dežele Potemkinovih vasi ter časov Nikolaja I. poroča znani pisatelj V. Hahn, ki je bil ruski Nemec, o čudnih in zanimivih slučajih trnovatosti monarha napram nejubim resnicam. Kot nekakšna vrojnost se nam zdi navedba, za koje resničnost nam imenu Hahn imen nekega cenzorja, da je namreč car Nikolaj prepovedal govoriti o slabem podnebju Petrograda. Slabo vreme je bilo dovoljeno, a o slabem podnebju ni hotel Batjuska nicesar vedeti ali slišati.

Prav posebno pa ni hotel na noben način priznati, da trpi kdo glad & njegovem cesarstvu. Vsaj reči ni smel nikdaj kaj takega. Nekoč je obiskal car neko bolnico ter prišel tudi do postelje človeka, ki je trpel na legarju. Vprašal je zdravniku za vzrok bolezni in slednji je odgovoril v vsej nedolžnosti: — Najbrž vseled glada.

Car je vrgel manj uničljivo pogled ter šel naprej. Ko pa je zapustil sobo, se je še eskrat približal zdravniku ter mu rekel: — Ti, pazi malo boljše na svoj gobec.

S tem pa stvar se ni bila uravnana, kajti naslednjega dne je zletel ubogi človek iz službe, ker se je tako spozabil, da je govoril carju v obrazu o možnosti stradanja v Rusiji. Taka mučna dejstva so ostala tudi pozneje prepovedana v kraljestvu Romanovičev, a posledice tega so morali konečno vendar občutiti na svoji lastni koži.

Obnovljene zahteve.

Naj bodo sklepi mirovne konference glede bodočnosti Carigrada ter propadlega turškega cesarstva taki ali taki, gotova stvar je, da ne more biti nobenega obotavljanja glede usode sv. Sofije. Vrnitev sv. Sofije v roke njenim pravim lastnikom, — pravoslavni in izčenični cerkvi, — ni ničesar drugega kot dejanje najbolj esoustavne pravice.

Če se ne bo hitro stvorilo kaj korenitega in odiočnega, bo ta umetniški zaklad deležen tudi, katere je bilo deležnih že toliko drugih spomenikov iz davnih časov. Malo pred vojno je Sir Jackson natančno pregledal celo stavbo ter prišel do zaključka, da se bo celo stavba v doglednem času podrla, kajti temelji so omajani vsled številnih potresov, katere je zaznamovati v Carigradu.

Le pomislite, kaj bi pomenjalo to, če bi bila sveta Sofia, ki je predstavljala od leta 1453 naprej moč Islamu in turškega cesarstva, vrnjena kristjanom! Eden izmed vodilnih cerkvenih dostojanstvenikov pravoslavne vere je rekel pred kratkim:

— Če bo cerkev sv. Sofije vrnjena pravoslavni cerkvi, bo ena prvih stvari, katero bomo storili, da držimo cerkveni koncil v njej ter skušamo dogmati, na kak način bi bilo mogoče izceliti rane, ki so bile zasekané krščanstvu.

Kako čudovit izgled! Vsled tega je skoro nemogoče pojmiti, da bi leta 1920 ne videlo uresničenja aspiracij in sanj dolgih stoletij.

Ne smemo pozabiti, da je bila skozi devet dolgih stoletij sv. Sofija ne le krščanska cerkev, temveč največja izmed vseh krščanskih cerkv in sicer radi arhitekture ter dolge in pomembne zgodovine.

Ko je zasedel izčeno rimske cesar Konstantin prestol, je bilo cesarstvo ves svet in ves svet je bil zastopan v rimskem cesarstvu. V vseh praktičnih ozirih sta bila rimsko cesarstvo in civiliziran svet neodločljivost spojenja tri stoletja. Na zunaj je bilo to cesarsko sijajna zgradba, ki pa je trojne odznotrajeti in ki je bila izpostavljena propa propadu ob vsakem neprisakovano močnem udarev. Konstantin se je tega tudi zavedal.

Paganizem se je preživel. Krščanstvo, čeprav si ni še pridobilo oficijelnega priznanja, je prodralo uspešno v vse sloje prebivalstva. Stari vladni sistem ni bil več kos svojih načinov. Celi ustroj rimskega cesarstva je bilo treba pregraditi.

Dalekovidni cesar se je lotil le velikanske naloge brez strahu ali obotavljanja. Svet je bilo treba na novo zgraditi in to je pomenjalo po naziranju Konstantina od prvega pričetka, da je treba organizirati nov državni sistem, ustanoviti novo prestolico ter uveljaviti novo vero. Stari Rim je umiral. Bil je glavni stan izgubljene stvari poganstva. Naozdravljive bolezni, ki so se širile po celem cesarstvu, so imele svoj izvor ob bregovih Tibere. Novo sredobrežje središče nove krščanske vere pa ni bilo v Italiji, temveč v grških deželah.

Vsled tega je Konstantin sklenil uveljaviti svoje lastno izpreobrenje ter ustanoviti novo rimsko cesarstvo z glavnim mestom, ki naj bi predstavljalo primerno metropolo za pokristjanjeni svet. Svoje oči je obrnil proti zaledju grškemu mestu Bizanciju ob Bosporu. Skoro celo staro mesto je dal podreti, tako javna kot privatna popoljpa. Od dneva posvetitve Carigrada ali Konstantinopla, imenovanega po cesarskem ustanovitelju, to je od leta 330 po Kr. naprej pa do leta 1453, je bil novi Rim mesto cesarja, namestnika Krista na zemlji ter metropola krščanstva.

Kaj pa gledo sv. Sofije, velike cerkev, kjer se osredotočuje danes zanimanje celega krščanskega sveta? Krščanstvo je postalo z izpreobrenjem Konstantina tesno spojeno s cesarstvom. Cesar, čeprav je postal kristjan, pa je bil še vedno vrhovni glavar. V poganskih dnevih Konstantina ter drugih rimskih cesarjev, je bila najbolj sijajna služba rimskih cesarjev predstavljati v Rimu poganske bogove. Ko se je pokristianil, je Konstantin prevzel naložo, da predstavlja v zastopu Krista na svetu.

Konstantin ni bil človek, ki bi izvršil kako stvar le napol. Najbolj krasno mesto v celiem mestu si je izbral kot sedež cerkve, ki naj bi bila duševni stan krščanskega cesarja.

* Tačko je prišlo da je bil položen temelj cerke sv. Sofije na

mestu, kjer je označil Konstantin, namreč na vrhunec prvega griča. Cela concepcija je bila sijajna, bolj kot jo je mogoče opisati z besedami.

Prva izmed treh velikih katedral, posvečenih sv. Sofiji, je bila zgrajena po načrtu starih bazilik. Konstantin je umrl, še predno je bila zgradba dovršena ter je bila slednja posvečena šele leta 360. po Kr. v navzočnosti sina in naslednika Konstantina.

Ziviljenje te cerkve pa je bilo kaj kratko, namreč manj kot dvesto let. Prvo poslopje je bilo uničeno od požara, dočim je bilo drugo porušeno tekom velike ustanje dne 15. januarja 532. Sodeč po poročilih sta bili ti dve zgradbi sijajni, a kljub temu ne moremo danes preči obžalovati njih izgube, kajti uničenju druge zgradbe se moramo zahvaliti za zgraditev tretje, ki stoji še danes in katero je pričel graditi Justinijan, najmogočnejši med vsemi cesarji Novogriča.

Justinijan je bil potentat izvanredno silnega značaja. Veliko cesarstvo izcka, kateremu je načeloval, se je nahajalo takrat na višku svoje moči in slave. Stari Rim, iz katerega je črpal Carigrad od pričetka svoje moči, je ležal v razvalinah. Slavni cesar je sklenil postaviti zgradbo, s katero bi se ne mogla kosati nobena druga v celiem cesarstvu ali v celiem krščanskem svetu.

Anthemius, slavni zgraditelj te cerkve, si je držal postaviti visoko zgradbo na četverokot, kar ni storil prej še noben stavbenik.

Justinijan je oporal vse začladnici celega starega sveta. Na stotine in stotine strelcev so prinašali iz vseh delov izcka in iz Evrope ter je domnevati, da je bilo doči teh strelcev iz poganskih svetov.

Ustno izročilo pravi, da je Justinijan vzkliknil, ko je sedel na srebrni prestol, postavljen pred svetišče: — Salomon, jaz sem te prekobil! — Kdo bi mogel v današnjih dneh trditi, da ni imel cesar prav?

Skozi devet stoletij je nato stala slavna cerkev, slavna in brez primere. Sv. Sofija je bila duševni dom prinea in kmeta, gremnika in svetnika.

Tekoj je človeku razneti dejstvo, da je stala ta cerkev neoskrunjena in nedotuknjena skozi vse burne čase, ko so barbari opustošili Italijo ter rušili spomenike iz starih dni. Sv. Sofija se je ozirala proti zapadu ter videlo, kako se je celi zapad pogreznih v barbarsko in stoletja pozneje, ko se je pričel zapad zopet dvigati iz teme ter se civilizirati, je stala katedrala še vedno nemadeževana, popolna in krasna kot je bila prvi dan po zavrnjenju zgradbe.

Sv. Sofija in Carigrad pa sta imela svoje lastne sovražnike, s katerimi sta se moralu heriti. Velika cerkev krščanstva je bila priča rojstva Islama med arabskimi plemenami. Prišel je čas, ko je moralu tudi ona občutiti divji naval njih fanatizma. Manjše posestranske cerkve v Siriji, Egiptu ter v Aziji so želeli podlagale viharju, a sv. Sofija je še vedno stala ter metaла svojo seno blagoslova na ponosno mesto.

Konečno pa je vendar napačila nra preiskušnje. Mesto Arabev v prednji strazi Islama so prevzeli Turki. Skozi cele generacije je bil sen sledilec Mohameda, da zavarujejo Carigrad za Islam ter izpremeni ponosno mesto Konstantina v glavno mesto sveta, ki se pokori meču Islam. Arabev se to ni posrečilo, čeprav jih je načudenje njihove vere privlelo prav pod obzidje velikega mesta. Prišli pa so na vrsto Turki in pod vodstvom vojaškega ženja, sultana Mahamedova, se jim je tudi posrečilo zavzeti Bizane.

Od tedaj naprej je bila Sv. Sofija turška mošeja in še sedaj se bo odločilo, če naj pride nazaj v roke njenim pravim lastnikom. Celi svet je za to, le državniki se poništijo, kajti boje se jez Turkov ter predvsem za denar, katerega so utaknili v ničvredno turško cesarstvo nekdanjih dni.

Kitajec se vrača domov kot katoliški duhovnik.

DRUŽINO SEDANJEGA KATOLIŠKEGA DUHOVNICA ČAN PEK TOKA SO IZPREOBRNILI K KATOLIŠKI VERI JEZUITI
PRED VEĆ KOT DVESTO LETI.

Po petnajstih letih šolanja v Evropi in v tej deželi se vrača sedaj oče Čan Pek Tik nazaj na Kitajsko, de lučuje kot jezuit med pričetku šestnajstega stoletja, ko se je Portugalec posrečilo na ponosno mesto Konstantina v glavno mesto sveta, ki se pokori meču Islam. Arabev se to ni posrečilo, čeprav jih je načudenje njihove vere privlelo prav pod obzidje velikega mesta. Prišli pa so na vrsto Turki in pod vodstvom vojaškega ženja, sultana Mahamedova, se jim je tudi posrečilo zavzeti Bizane.

Pričetek je izvedeti, da so v Macao, v bližini Kantona, prvikrat prodri Europeci v dotedaj zaprtu kitajsko cesarstvo. To se je zgodilo v pričetku šestnajstega stoletja, ko se je Portugalec posrečilo na ponosno mesto Konstantina v glavno mesto sveta, ki se pokori meču Islam. Arabev se to ni posrečilo, čeprav jih je načudenje njihove vere privlelo prav pod obzidje velikega mesta. Prišli pa so na vrsto Turki in pod vodstvom vojaškega ženja, sultana Mahamedova, se jim je tudi posrečilo zavzeti Bizane.

Zanimivo je izvedeti, da so v Macao, v bližini Kantona, prvikrat prodri Europeci v dotedaj zaprtu kitajsko cesarstvo. To se je zgodilo v pričetku šestnajstega stoletja, ko se je Portugalec posrečilo na ponosno mesto Konstantina v glavno mesto sveta, ki se pokori meču Islam. Arabev se to ni posrečilo, čeprav jih je načudenje njihove vere privlelo prav pod obzidje velikega mesta. Prišli pa so na vrsto Turki in pod vodstvom vojaškega ženja, sultana Mahamedova, se jim je tudi posrečilo zavzeti Bizane.

Skozi dve stoletji in pol je bila družina Čan katoliška, kajti iz preobrnili so jo prvočni jezuitski misijonarji. Te vere se je dražila kljub ostrim in slatnim zasedovanjem od strani poganova. Čan družina je razširjena po celem cesarstvu ali kot se mora reči v sedanjih modernih dneh, po celi republike. Predstavlja nekaj takega kot Smith družina v anglo-saškem plemenu, a to razliko, kot nam pojasnjuje Rev. Čan, da se ni ta družina do skrajnih razcepiljen nikdar možila in ženila med seboj.

Moji starci so mrtvi. Izgubil sem jih še predno sem zapustil Kitajsko, vendar pa imam brate in sestre ter neštevilno sorodnikov, ki so vsi katoliške vere, — je reklo oče Čan, ki se mudi sedaj v New Yorku pri jezuitih, predno se bo podal na pot v svojo domačo deželo.

Tej deželi se je mudil le eno leto, a v tem kratkem času se je naučil govoriti precej dobro angleški. Do časa, ko je odpotoval iz Evrope, da pride semkaj, ni poznal jezika in španščine mornarji na krovu parnika so mu daли prve lekcije v tem jeziku. Zapustil je Kitajsko, ko je bil star osemnajst let ter živel od onega časa naprej v različnih evropskih deželah, kjer je študiral jezike ter se pripravil za misijonsko delo doma. V duhovnika je bil posvečen v jezuitskem kolegiju v Louvain v Belgiji. Sedaj zna angleški, iraneški, španščini, italijanski, portugalski in nizoletske. Star je 33 let.

Ko je moj oče umiral, mi je reklo: — Sin moj, radi bi videl, da postaneš duhovnik. — To je bila tudi moja želja.

Ko sem dospel v vašo deželo, me je moj red poslal najprej v veliki novicijat v Poughkeepsie, kjer je bilo osemdeset inozemskih mladih mož iz vseh dežel, ki so se učili angleškega jezika. Napredovali smo dobro. Nato sem bil v Washington, kjer sem dobil predlog, naj uvedem kurz kitajskoga jezika na Georgetownu vsečiščen. Sedaj vodijo ta kurz na uspešen način kitajski učitelji. Šestdeset dečkov studira tam naš jezik.

Razven dela za naš misijon sem prončeval tudi vaše načine administracije, da jih uvedem v svojem krogu na Kitajskem. Jaz zelo občudujem ameriški način. Veliko dela je treba izvršiti na Kitajskem v še številnih drugih ozirih kot v verskih in pri vseki stvari bom skušal pomagati, spominjajoč se tega, kar sem videl tukaj. Na Kitajskem je najti več kot dva milijona katolikov, a sorazmerno le malo jih je v provinci Kanton, kjer se bom nastanil najprej.

Ameriški Rdeči Križ

za jugoslovanske prostovoljce

Ou polovici marea je priplul v New York parnik "Santarem" s približno 750 jugoslovanskimi prostovoljci, ki so čakali dolge mesece v Dubrovniku, da bi bili poslanji nazaj v Ameriko. Nihče iz starega kraja ni obvestil o njihovem odhodu in zato jih ni nikdo pričakoval ob tem času. Foreign Language Information Service je izvedel o njihovem prihodu š

Venček' russkih narodnih pravljic.

Poslovenil Fran Pogačnik.

CARIČNA KAČA.

Jahal je kozak po poti in zaježdil v gost-les. V tem gozdu je stal sredi jase stog sena. Kozak je razjahanil, da si odpočije, legal je k stogu in začgal pipi. Kadil je in ni opazil, kako je spustil iskro na seno.

Ko se oddahnile, sede zopet na konja in odjaha. Ni še storil deset korakov, ko izbruhne plamen in razsvetli ves gozd. Kozak se obrne in vidi, da gori stog sena, v ognju pa stoji krasna devojka, ki mu glasno kliče:

"Kozak, dobiti človek, reši me smrti!"

"Kako naj te rešim, okrog in okrog je plamen, ne morem do tebe!"

"Sun in ogenj s tvojim kopjem, po njem zlezem iz plamena!"

Kozak sunje kopje v ogenj, a sam stopi vsled prehudega žara nazaj. Ta hip se krasna devojka izpremeni v kačo, zleze na kopje, se zmužuje kozaku za vrat in se mu trikrat ovije okoli vrata, res pa vključne usta.

Kozak se prestraši in ne ve, kaj naj stor.

Tu izpregovori kača:

"Ne boj se, dobri mladenič! Nosi me na vrata sedem let in išči enino carstvo. Ko prideš v to carstvo, ostani tam in preživi v njem še sedem let, ne da bi ga le-trenotku zapustil. Če to izpolniš, boš srečen!"

Kozak se napoti iskat enino carstvo. Mnogo časa je minulo in mnogo vode preteklo, koncem sedmega leta pa doseglo do strme gore. Na tej gori je stal grad iz cina, okoli njega pa visoka belokamena stena.

Zleze na goro, stena pred njim se razmakne in on stopi na široko dvorišče. Ta hip se raznotta z njega kača, zadene ob volikem zemljo, se izpremeni v krasno devojko in izgine.

Kozak postavi konja v konjnicico, gre v dvorec in začne ogledovati dvorano. Povsod zrealo srebro in baržun, a nikjer žive duše.

"Ej", misli si, "kam sem zašel? Kaj bom jedel in pil? Lakote bom moral umreti!"

Komaj se mu porodi ta misel, že stoji pred njim pripravljena miza, a na njej jedi in pijače v obilie.

Jame jesti in piti. Ko si privežeš došo, se spomni na konja in gre v konjušnico. Pride tja in vidi, da stoji konj pri jaslih in zoblje oves.

"No, to mi je všeč! Živel bom brez sile in skrb!"

Dolgo je živel v gradu in polotil se ga je neizmeren dolgčas. To ni šala, živeti tako sam — sam-eat in ne črhniti z nikomur niti besedice.

"Meč-samošče, stori svojo dolžnost in posekaj sovražno vojsko!"

Padale so glave in lila je kri. Ni pretekla minuta in vse polje je bilo pokrito s trupli.

Car jezdil kozaku nasproti, ga objame, poljubi ter mu obljuhi hčere v zakon.

Svatra je bila sijajna. Tudi jaz sem bil prisoten, pil sem medico in vino, po hrkah mi je teklo in kapljalo na tla.

Pregovori.

Sto ur jadikovanja ne plača niti enega centa dolgov.

Grde navade kradejo čednosti oblike.

Cenjeni rojaki širom Združenih držav vladajo ste naprošeni, že je kateremu kaj znano za JANEZA ZADNIK, doma iz Brešt. 12, pošta Ilirska Bistrica. Po njem poizveduje njegova mama Helena Zadnik iz Brešt. 12. Rada bi namreč izvedela, že je še živ ali mrtev, ker ji je toliko časa ni nisal pisal. Zatorej prosim cenjenje rojake, ako kateri kaj ve o njem, da bi mi sporočil, za kar se že vnaprej zahvaljujem v imenu njegove bolne matere. Ako pa sam čita ta oglas, je naprošen, naj nemudoma piše svoji mami na naslov: Helena Zadnik, Bree Št. 12, pošta Ilirska Bistrica, Carniola, Venezia Giulia, via Italia. Obenem ga prosim, naj se javi tudi na moj naslov: John Prince, 82 Second St., La Salle, Ill.

Zdjati se mi prikaže krasna carica:

"Zdravstvuj, dobiti mladenič! Sedem let je minulo, rešil si me gotovo pogube. Vedi, da sem carica. Vame se je zaljubil Venčni Mršavčev, ugrabil me očetu in materi ter me hotel imeti za ženo. Jaz sem se mu posmehovala, zato se je razdrasil in me začaral v ljuhot kačo. Hvala ti za dolgotrajni trud. Sedaj pojdiva k mojemu očetu. Hotel te bo nagraditi z zlatom in dragulji, a ti ne jemlji ničesar, nego ga prosi, naj ti podariš sodček, ki stoji v kleti."

(7-9-4)

O razmerah v Italiji.

Z vsakim dнем postaja jasnejše, da preživlja gospodarsko življenje Italije težko krizo ki ju povzroča pomanjkanje surovin in slaba valuta. Najzačnejša živila so od 1. marca dalje zopet rascenjana in uvoz mnogih živil iz inozemstva je prepovedan. Tuši že znatno omejuje železniški promet. Razdelitev plina je reducirana na minimum in ga bo najbrže sploh zmanjkalo. Semtretja se pojavi nemiri, ki sami posebi nič velikega pomena, ki pa povzročajo, da vrednost lire pada v inozemstvu bolj in bolj. Večje stavke se vrše, nekaj se jih še pripravlja.

Spričo teh razmer se mase, kar ni prav nič čudnega, vprašujejo: Kaj neki dela 165 poslanec, ki jih imamo v našem parlamentu? Pa tudi poslanec vprašuje sami sebe in strankino vodstvo, kaj jim je početi. Odgovor se: "Napravite, kar ste v Bologni obljubili! Ustanovite namreč sovjetsko republiko!" Tako torej stopa v ospredje razkol, ki razdvaja stranko in ga površno vzeto lahko imenujejo nasprotje med smerjo Turatijevo in ono drugo smerjo Bombardejevo. Površno lahko nazivamo to nasprotje predvsem zato, ker se zdi celo vrjetno da gre tu za staro nasprotje med skrajno desne, ki je zastopala sodelovanje v vladi v časih, v katerih bi opuščanje sodelovanja pomenilo zavreči vse principijalno socijalistične zahteve, in med ostalo stranko.

Današnje nasprotje je bistveno druge narave, ker deli stranko v maksimaliste in v zastopniške programa, ki smo ga prej smatrali za socialističnega. Maksimalisti, katerih najbolj vnet in navdušen vodja je Bombacei, pravijo: "Buržoazija je odgospodarila, in vsled tega je brez pomena krapiti njen družabni red s socialističnimi sredstvi. Stranka naj za enkrat izdelava za vso deželo sovjetsko konstitucijo, jo uresniči in se odločno postavi v brat proti vsem poskusom buržoazije, ki stremini za tem, da bi premagala današnjo krizo. Če s tem benda naravnih in postala že itak žalosten položaj dežele že zaostnejši, proti temu ne sme stranka niti s prstom migniti, ker istočasno raste nezadovoljstvo in revolucionarni duh proletarijata. Čim slabše, tem boljše! Nalogi stranke je, sabotirati vse večne pozicije in se meščanstvo. Masarni je treba pokazati, da buržoazija ni zmožna prestati krizo, povzročeno po vojni. Današnji težko vzdržljivi položaj je treba poslabšati in proletarijat duševno in materialno usposobiti, da prevzame v svoje roke diktaturom v deželi. Vsled tega ne potrebujemo nobenih parlamentarnih akcij, razen takih, ki so demonstrativnega in kritičarskega značaja". Lazzari obrazloži svoje stališče s sledenimi besedami: "Posečamo parlament, ne da bi vstvarili, marveč da rušimo".

Maksimalistom nasproti stoji strankino krilo, ki ni maksimalistično in čeprav zastopnika in zagovornika sta Turati in Treves, na stališču, da so mase poslate socialisti kot najmočnejšo stranko v parlament za to, ker pričakujejo od nje zastopstvo in obrambe svojih trenutnih razrednih interesov v svoji stiski. Buržoazija je, korda bi zabolnila v megli, in ne najde iz današnjega položaja nikakršnega izhoda. Za glavne točke svojega reformnega programa stavlja Turati sledenje: Razveljavljanje versailleskih in sentžermenških lažnimirovnih pogodb; saniranje finančne in deželnega gospodarstva potom konfiskacije v vojni pridobljenega imetja in dalekosežne davke na imetje dedičine; predpriprave za socijalizacijo rovarev in vse zemlje.

Pogajanja med načelnikom stranke in odborom parlamentarnih frakcij so še kako nedoločena, niti pa dvoma, da zmagajo maksimalisti. Problem namreč, ki zapošluje nas in vso deželo, je vendar spošlen, je evropski problem, je pa danes ravno za Italijo sličnega pomena. Natanko vzeto, se suče vse okoli tega edinega vprašanja: Ali obstoji danes, ko gre skoraj za biti in nebidi dežele, solidarnost razredov, naroda, kak intres obojestranskih priznanj, s čimer naj bi se preprečilo popolno ruin, ali pa ne obstoji tak, preko razredov sezajoča solidarnost?

Ali proletarijat svoji lastni stvari in vsem človeštvo, če postruje današnjo krizo do skrajnosti? Buržoazija je potencijalno bankerotska. Ali je naloge proletarijata, ali je dobro za socijalizem, da postane ta bankerot dejstvo ter da he potem poizkusiti to zbankrotirano podjetje na proletarijsko odgovornost z revolucionarnimi sredstvi zopet vpostaviti da funkcionira?

Bankerot vladajočega razreda se kaže v Italiji v popolni nezmožnosti, spraviti in tek in organizirati blagovno produkcijo. Državna podjetja obravljajo z velikanskim primanjkljam: manjka premoga, manjka tudi žezele; zmanjkalce pa bo tudi kruha, kakor hitro odpove severnoameriški kredit. Ce proletarijat hoče, napravi lahko sedanji položaj povsem nevzdržljivim.

Obsežnejše nereditnosti lahko to malec blagovne produkcije, kar jo ie, popolnoma nudiščje, nove mezdne zahteve napravijo obrate nerentabilne, notranji nemiri lahko preprečijo inozemski kredit in s tem dovedejo do takega pomanjkanja živil, kakšnemu hoče danes proletarijat v zgornjih plasteh, kot se zdi, pravljiti jut s svojimi dnevnimi zahtevami od 30 lir in preko, s trajnim večanjem konsuma itd. Vse to se more zgoditi. Vprašanje je samo, če naj se to zgoditi, če naj zavestimo za tem.

Maksimalisti pravijo da. Nadaljeno je naprošen, naj nemudoma piše svoji mami na naslov: Helena Zadnik, Bree Št. 12, pošta Ilirska Bistrica, Carniola, Venezia Giulia, via Italia. Obenem ga prosim, naj se javi tudi na moj naslov: John Prince, 82 Second St., La Salle, Ill.

Kaj pa pravzaprav pomeni prevetje politične moći v času popolne gospodarske onemoglosti? Proletarijat bi prevzel, vsaj na zmanj, odgovornost za položaj, ki ga sam ni zakril in bi dal nekritičnemu misleču argument za neizpeljivost svojih zahtev ravnovald te, ker bi se izvedel taksto navadne stvari: da namreč poizkus na nepravilnem pred-

Ispahki.
ki arke in pečice, so zelo nadzomi. Severa's Skin Ointment (Severa's mazilo za kožne bolezni) je znano po svojih dobrih učinkih, kajti v takih slučjih bladi in pomirja ter pomaga pri zdravljaju kože. Cena 50 centov in 2 cent davka.

Milo.
zaper izpahki in kožne bolezni mora biti antisepčno čisto in dobro. Severa's Medicated Skin Soap (Severa's zdravilno milo za kožo) popolnoma odgovarja tem zahtevam. Jako je tudi znano vselej svolj zdravilnih vrednot. Izborna za kopel in britje. Cena 25 centov.

Umivanje.
ali drženje kože, ki tripi vsled izpahkov, naj bi se vedno opravljalo s kako antisepčno razredčino. Severa's Antiseptol je izborni v takih slučjih. Pomiri srhenje ter napravi bojnico, da se dobro pocuti. Cena 25 centov in 2 cent davka.

Zaprite
povzroča veliko drugih bolezni. Skrbeti je treba, da črva redno prehranijo. Severa's Balsam of Life (Severov živilenski balzam) je izborni zdravilo za zaprite, neprehravo, disperecijo, in izgubo teka. Cena 25 centov in 4 cent davka.

Liniment
naj bi bil v vsaki hiši vedno pri rokah. Severa's Gotthard Oil (Severovo Gotthardsko olje) znano po svoji uspešnosti v slajnih revmatizem ali po dohničnih bolezni, kjer je potreben zdravljaj. Cena 20 in 60 centov ter 2 ali 3 cent davka.

Mi dobivamo veliko takih pisem, in smo prepričani, da vam bo združilo pomagalo. Navodila so lahko razumljiva.

Cena \$1.25 in 5 centov davek.

Severova družinska zdravila so naprodaj v vseh lekarnah. Vprašajte izrecno za Severova in ne vzamite drugih. Če jih ne morete dobiti, jih naročite od nas naravnost ter posljite potrebljivo svoto z vajnim davkom na ta naslov:

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

metu, na izkravalem, onemoglem in trenutno na takem gospodarskem telesu, h kateremu se ne more prilagoditi.

Ali sledi morda iz tega, kakov da ne bi imel proletarijat danes nobene druge naloge kakor to, da zapostavi sam svoje razredne zahteve in pomaga zopet na površje buržoazije, da molče strada zato, da ne bi manjkal kruha, da dela za nizke plače zato, da bi ostašla industrija internacionalo zmožna konkurenco, ter da ne stavi nobenih zahtev vsled tega, ker država nima sredstev, da bi tem zahtevam zadovoljila? Ali se naj morda proletarijat potrdi za to, da čimbolj okrepi buržoazijo s tem, da li zopet vrne njen bogatstvo in izobilje, dasi bi njena dedina bila sicer privlačna ali istočasno — zaradi novo nastale moči vladajočega razreda, branečega svoje privilegi — nedosegljiva za proletarske mase?

Gotovo ne! Današnja kriza vladajočega razreda naj koristi proletarijatu, da doseže svoje specifične razredne zahteve! Naj odvzame oslabljeno nasprotniku kar more in kar je vredno, naj mu odvzame orožje! Italijanska buržoazija, ali vsaj vlad, ima precej dobro sliko o svojem slabem položaju in skuša zato z vsemi sredstvi preprečiti rastoče nezadovoljstvo mas. Opustila je že zapisi poslane na ustavo; pravica kralja, da odločuje o vojni in miru, je prešla na parlament, pravico amnestije ravno tako. Osemurni delavnik v vseh obratih. Obligatorično delavsko brezposebno zavarovanje, ekspropriacija neobdelane zemlje, vse to je bo v par tednih zakonito sankcijonirano. Ali mnogo, še

mnogo kaj več se da dosegi z začetnim pritiskom stranke, kakor n. pr.: deleksone skrb za vojne invalide, izgradnja kooperacije, reforma kazenskega zakona, reforma solstva, rešitev stanovanjskega vprašanja, razočrtevanje, temveč izpodkopava, njenem ocenjevanju.

5. Res je tudi, da imam ne le toliko "opravko" še pri župniji, ampak tudi pravico in dolžnost, opozoriti vsakega duhovnega-kandidata na razmere v župniji za njegovo dobro, na razmere zame zadnja 3 leta neznosne.

6. Res je tudi, da nobeden duhoven ne bo nikdar zvedel od tega odbora oziroma njegovega tajnika vse in prave resnice glede razmer v župniji, dokler jih sam ne hošuš, morda že prepozna; toliko netakten gotovo ne bo, da bi od skofa to zahteval.

Forest City, Pa., dne 5. aprila 1920.

Jos. Tomšič,

župnik, začasno upokojen.

postala še mnogo hujša v novem redu.

V pričakovanju, da izbruhne revolucija, ki je danes še neizpeljiva, se pušča ob največji konjunkturi socijalnih reform prilika za upnik izvedbo, ki se morda ne povrne desetletja, v nemar. Nasprotno se klerikalci okoriščajo s sedanjim položajem in obvladujejo vladu. Med tem pa protestirajo v brezdelju čaka na sovjetsko republiko, pripravljajo klerikalce svojo malomeščansko pripravo demokracijo kot silno protutez napravu revolucionarnemu protestu: podpirajo jo z lokalno avtonomijo, s pravico upravo, imajo skratak v času, ko nihče nima niti denarja, na razpolago sredstva in ljudi. Stezajo predvsem svoje roke po šoli, po doraščajoči mladini.

POPRAVEK.

"Pojasnilo" cerkvenega odbora cerkve sv. Jožefa v Forest City, Pa., datirano dne 28. marca t. l. želim sledete popraviti:

1. Ni res, da mi je dal

ANŽE PITOV

ALI
ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

(Nadaljevanje.)

Ker pa je Pitov slabo spal, se je zbudil še le pozno. Kljub temu pa je sklenil izvesti svoj načrt. Bilo je sedem zjutraj. Najemaški se bo vrnili še ob devetih. Pa tudi v slučaju, da bi si zopet skupaj zamogli podati roke v Jugoslaviji. Zdravstvujte! — Ignac Prelgar.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

Nocemo trdit, da se oči Pitova iz početka niso obrnile pogosto proti oknu. Ker pa ni s evertkami zastavljeni okno kazalo nobene podobe Katarine, se je čitaler končno zatopil v vsebino brošure.

Naenkrat pa se je zdelelo Pitovu kot da pada na strani, katere je dotedaj obsevalo jutranje solnce, neka senca. Ta senca je bila preusta, da bi bila ona slabka ter jo je moglo vsled tega metati le neprosojno telo. Naiji pa je tudi tako miena neprosojna telesa, da se je Pitov obrnil, da vidi, kdo je oni, ki mu zastavlja solnce.

Pitov se je zmožil. Bilo je v resnicu neprosojno telo, ki mu je jemalo soleno luč, a to neprosojno telo je nudilo zelo neprijeten pogled.

Bil je to mož, star nekako 45 let, še daljši in vitkejši kot Pitov ter v obliki, ki je bila skoro prav tako obnošena kot njegova. Skrjal je glavo preko ramen Pitova ter očividno z zanimanjem čital to, kar je čital Pitov le površno.

Pitov je bil zelo prezencen. Prijazen nasmej se je pojavil na ustnicah črnega moža ter pokazal usta, v katerih so tičali le še štirje zobje, dva zgornja in dva spoda, ki pa so se križali kot čekani mrjasca.

— Amerikanska izdaja, — je rekel ta mož z neprijetnim glasom, — v obliki oktava: — O prostosti ljudi in o nedvinstnosti narodov. — Boston, 1788.

Dočim je črn mož tako govoril, je pričel Pitov vedno bolj odpirati svoje oči, ki so zadobile svoj največji obseg v času, ko je mož končal.

— Boston, 1788. Tako je gospod moj, — je rekel Pitov.

— To je razprava doktora Gilberta, — je rekel črn mož.

— Da, gospod moj, — je odvrnil Pitov galantno ter vstal, kajti vedno je bil čul, da se ne spodobi sede govoriti z višje stojecim, kajti naivnemu duhu Pitova se je še vedno zdelelo, da je vsak drug človek višjostojec od njega.

Ko je vstal, je zapazil Pitov pri oknu nekaj rožnatega, gibčnega. Bila je gospodinja Katarina. Deklica se je ozirala vanj na čudor način ter dela pri tem posebna znamenj.

— Gospod moj, — je rekel črn mož, ki je stal s hrbotom obren proti oknu ter vsled tega tudi ni zapazil, kaj se je godilo tam — gospod moj, čeprav je ta knjiga! — Pri tem je pokazal s prstom na brošuro, ne da bi se slednje dotaknil.

Pitov je že hotel odgovoriti, tedaj je čul skoro proseče be sede:

— Recite, da je vaša.

Črn mož, kojega pozornost je bila osredotočena v očeh, ni čul teh besed.

— Gospod moj, — je rekel Pitov dostojanstveno, — ta knjiga je moja.

Črn mož se je ozril navzgor, kajti pričel je spoznavati, da ga presenečeni pogledi Pitova od časa do časa zavrešajo ter se dvigajo k neki posebni točki. Videl je okno, a Katarina je medtem spoznala njegovo kretanje ter se umaknila.

— Na kaj pa se ozirate tam zgoraj? — je vprašal črn mož.

— Ah, gospod moj, — je odvrnil Pitov smehljaje, — dovolite mi pripomniti, da sem zelo radoveden. Curiousus ali pravzaprav avitus cognoscendi (željan spoznanja) kot je rekel moj učitelj abej Fortier.

— Vi torej pravite, — je rekel črn mož, ki se ni dal uganiti v kozjog vsled dokazov učenosti, — vi torej pravite, da je knjiga vaša?

Pitov je obračal oči tako, da jez opet videl okno. Glava Katarine se je zopet pokazala te napravila pritrjevalno znamenje.

— Da, gospod moj, — je odvrnil Pitov. — Ali jo hočete močno čitati?

— Gospod moj, — je rekel črn mož, — zdite se mi precej preko stani, katerega kaže vašo obliko. Non dives vestitu, sed ingenio (Ne bog po obliki, a po razumu). Vsled tega vas aritetam.

— Kaj aritetati mene? — je vprašal Pitov, skrajno presenečen.

— Da, gospod moj. Prosim vas torej, da mi sledite.

Pitov se ni ozril več v okno, temveč krug sebe ter zapazil dva seržanta, ki sta kot vzrasla iz tal.

— Sestavimo protokol, gospoda moja, — je rekel črn mož.

Eden izmed seržantov je zvezal z vryjo roki Pitova, obenem s knjigo doktorja.

Nato pa je privezel Pitova na rinko, ki je bila pritrjena pod oknom.

Pitov je hotel zakričati, a čul isti glas, ki mu je rekel:

— Pustite!

Pitov je torej ubogal z udanostjo, ki je razveselila oba seržanta, posebno pa črnega moža. Vsled tega so vsi trije brez sumnje stoli v hišo, oba seržanta, da preskrbita mizo, črn mož pa... no, to bomo pozneje izvedeli.

Komaj sta oba seržanta s črnim možem vred stopila v hišo, ko je bilo zopet četrč glas:

— Dvignite kvišku roki.

Pitov ni dvignil le rok temveč tudi glavo ter zapazil bledi, prestrašeni obraz Katsrine. V roki je držala nož. — Še višje, še višje, — je rekla.

Pitov se je dvignil na prste.

Katarina se je sklonila ven in ostrina se je dotaknila vrv. Roke Pitova so bile zopet proste.

— Vzemite nož ter prerežite vrv, ki vas drži na rinki, — je rekel Katarina.

Tega si Pitov ni pustil dvakrat reči, prerezal vrv ter bil prost.

— Vzemite ta dvojni zlatnik, — je rekla Katarina. — Dobre noge imata ter se rešite. Pojdite v Pariz ter obvestite doktorja.

Več ni mogla govoriti. Seržanta sta se zopet pojavila in zlatnik je padel pred noge Pitova.

Pitov ga je hitro pobral. Seržanta sta stala na pragu, nekaj časa ne premičena, kajti nista mogla razumeti, da je Pitov, ki je bil trdn zvezan, sedaj prost. Ob pogledu na seržanta so vstali lasje na glavi Pitova pokonci.

(Dalej prihodnjih.)

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Ko se vračam na mojo rodno zemljo v Št. Vid na Dolenjsko, se žem enkrat tem potom pred odhodom na parnik "Lafayette" poslavljam od vseh svojih sorodnikov, prijateljev in znancev, bivanjih v Clevelandu in Collinwoodu, Ohio, z željo v sreu, da bi si zopet skupaj znamoli podati roke v Jugoslaviji. Zdravstvujte! — Ignac Prelgar.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, pozdravim Mihuela Uk, Franka Kočevarja in Janeza Vočiča ter njih družine v Clevelandu, Ohio. Na svidenje v Jugoslaviji! Valentini Ferjan.

* * *

Predno se podam na široko norje v staro ali novorojeni Jugoslavijo, poz